

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 1. ANULU XVI.

Sabiu, in 417 Ianuaru 1868.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era peo jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Preser'a anului nou.

Sabiu, 1 Ianuaru.

In preser'a anului nou, inteligenti'a romana din Sabiu de ambe confesiunile, condusa de Ilustritatea Sea Dlu consiliaru gubernialu in pensione, Pavelu Dunca de Sajo, gratul Escel. Sele Parintelui nostru Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siaguna. Susu mentiunatul Domnu ca conducatoriu rosti unu discursu scurtu dara precisu carele culmineza in urmatoarele:

Fiendu-ca ne aflamu in momentul candu anulu celu vechiu espira si altulu nou se incepe, ca nesce fii sufletesci ne simtamu obligati a veni si a ne esprime sincerele nostre simfimente de pietate ce avemu catra Esc. Ta, carele ca unu Parinte neobositu ai ostenitu forte multu pentru natiune si ai fostu unu factoru de capetenia la emanciparea nationalitatiei nostre. E de convingere ca esprima dorinti'a tuturor candu din anima sincera doresce ca Ddiu sa-lu sustina intregu si sanetosu pre Escelenti'a Sea, ca in anulu viitoriu si de aci incolo intru multi ani sa ajunga diu'a de anulu nou, pentrucă sa pōta fi si de aci incolo ca si pana acum unu radimu tare alu natiunei romane. In fine se recomanda pre sine si pre inteligenti'a gratiei ulterioare a Escelentiei Sele.

La care Escelenti'a Sea Archiepiscopulu si Metropolitulu a avutu bunetate a respunde camu in urmatoarele:

Multimesce pentru sincer'a descoperire ce i se face din partea inteligentiei si doresce si densi din anima ca sa o daruiesca Ddiu cu dile ide lungate, pentrucă sa pōta contribu si ea prin conlucrarea ei armonica la inaintarea cauzei nationale. Escelenti'a Sea se afla de 21 ani in mijloculu nostru. In tote lucrările Sele a avutu dinaintea ochiloru Egalitatea. Pentrucă acēst'a este ce-va realu. Dēca s'au interesatu pentru natiune apoi s'a interesatu pentru natiunea reala; neci odata pentru cea ilusoria. Si dēca a avutu interesele nationale a avutu pre cele reale, dara nu pre cele ilusorie. Escelenti'a Sea de 20 de ani, decandu lucra pentru natiune, nu a urmatu ilusiuniloru, si dēca altii umbra dupa densele, Escelenti'a Sea nu le urmēza pasii loro, pentrucă acele suntu insielatorie, si densulu nu a vrotu neci odata sa insiele pre nimenea. Acēst'a o pōte cunōsce ori cine din activitatea Escelentiei Sele, cāci nu a făcutu nemic'a intr'ascunsu. Crede ca tempulu numai e de parte, candu ierasi se va intrepune activu pentru interesele cele adeverate ale natiunei celei adeverate si ale patriei. In fine multimesce inca odata pentru acēsta intempinare si postesce tuturor binecuvantarea de susu, pentru care se va ruga si de aci incolo diu'a si nōptea.

1 Ianuaru 1868.

Cei vechi si intipuiau in naivitatea fantasiei loro si tempulu ca o fintia insufletita si ca atare lu puneau intre dieii loro. Dēca acēst'a au fostu o contradicere fatia cu adeverulu in realitate, au nimeritu intr'atāt'a ide'a, de o intipuiau cu doue felie: cu un'a ce cautā inapoi si cu alt'a ce cautā inainte; cea dintāiu betrāna si cea dia urma juna. Betrānii si intipuiau dara trecutul cu viitoriulu intr'un'a si ide'a pentru aceea e plausibila, pentru ca in afacerile omeniloru e forte consultu, ba de lipsa, ca sa se combine totudēun'a esperinti'a trecutulu cu intreprinderile viitoriulu. Puterea esperintiei trecutulu da insufletirea conducatorē a viitoriulu si-lu feresce pre cestu din urma de estravagantie nesigure, lu feresce de a esi la caosulu, din carele omulu nu aru putē sa-si fipseze unu orizonu, in care

sa aiba baremu incātu-va o orientare.

Fāra de a ne aventā pre arpile unei fantasii viue: spre a ne face dupa possibilitate o icōna despre cursulu firescu alu tempului cu tote ale sele, cugetāmu, ca momentul candu ne aflamu la unu punctu marcatu, intre trecutu si viitoriulu; candu unu periodu, numitu anu, a espiratu si candu altulu incepū dejā: e bine a ne indreptā atentiuinea nōstra spre impregiurarea atinsa.

Anii din urma chiaru, prefacuti toti dejā in aceea ce noi numimu trecutu, inca suntu in stare a ne veni intru ajutoriu si a ne spriginī in presumtiunea nōstra. Dara dēca vomu merge si mai departe inapoi, cu atātu mai multu materialu aflamu, din care sa scōtemu ca din unu isvoru fecundu invetiaturile viitoriulu.

Omenimea intrēga candu canta inapoi nu pōte sa afle alta decātu suferintiele ei. Ea afla atatea cretie si alte semne de slabiciuni inapoi'a ei. Aceste insa tocm'a prin partea loro cea umbrōsa suntu o admonitiune, ca omenimea de aci incolo sa-si incorde tote puterile si sa-si innoiesca, va sa dica, sa-si intineresca fati'a ei.

Omenimea cautandu inapoi'a ei, vede tiermurirea in cunoscinti'a lucrurilor ce o incungiura, vede putin'a folosire din parte-si a acelor'a lucruri, vede pasiunile, cari o a predomni si resbelele cele crunte si mai perpetue ce se iusira unulu intr'altulu in istori'a ei, vede multimea de prejudetie, cari a fostu stricatu drēpt'a cumpena, si prin urmare, egalitatea, carea jaco in firea omeniloru ins'a-si, vede cum din tote aceste au emanatu alte calamitati nenumarate, cari tote, numai asupr'a ei si-au isbanditu si numai pre ea o a incatusiatu si o a tinutu lantiuita in intunerecu seculi intregi.

Ceea ce a fostu cu omenimea intrēga in genere, s'a intemplatu cu staturi intregi in specie si si mai in specialu, cu insesi natiuni sēu cu popore de un'a si aceeasi origine.

Va fi dara spre scopulu omenimei a starni pre lānga isvōrele acestoru calamitati enumerate? Va fi spre binele ei ca sa continue a le repeti? Atunci ea nu aru tinde a se regenerā si a capetā fati'a intinerita a viitoriulu. Ea aru comite atunci gresielā, de a face ce e mai nenaturalu, a intorce cursulu firei si in locu de a pasi inainte aru merge inapoi.

Dēca ne vomu retrage noi romanii la o parte si vomu face o reprivire asupr'a trecutulu nostru, apoi raru va mai fi o natiune, carea sa aiba atatea priviri infurnicatorie inapoi'a sea. Neci un'a in sa nu va fi asiā inspaimentatōria, ca cea a interesulu egoisticu, carea se pare, ca, in trecutulu mai departatu, ca si in celu mai de aprōpe, a devastatu natiunea cu turbare de tote frumsetile si de tote puterile ei.

Acēst'a, adeca interesulu egoisticu, in trecutulu mai departatu ca si in celu mai de aprōpe, a semenatu discordi'a, din care a resaritu preocupaciune si prejudetiu, spre a innecā sub umbrosii loro ghimpi tota sementi'a ratiunamentulu si judecātiei sanetose.

Dara nu trebue sa desperāmu.

Sa cautāmu cu luare aminte asupr'a celoru ce amu reprodu su mai susu, intemplete, candu in preser'a acestui anu amu statu spre a cautā inapoi si privi inainte. Cele rostite de barbati incarontiti de obosintiele pentru inaintarea bineiui nationalu, ni dau garantia, ca suntemu in facutulu dilei.

Candu amu incheiatu noi in scrierea nōstra anulu vechiu, esprimāramu dorinti'a de scesece mai bune pre venitoriu pre terenulu politicu s. c. l.

Astadi avemu respicatu itinerariulu cātrea ace-

ste succese: itinerariulu probatu dejā pāna acum, pre care suntu inscise statiunile: Armonia, egalitatea, libertatea si realitatea si din cari suntu sterse: caosulu ilusiuniloru si intunecimea insielaciunei.

Unu astfelu de drumu va aretā natiunei nōstre, ca a pretinde cu legea in māna dreptulu care se cuvine unei natiuni, nu e periculu pentru ea; din contra sariturile acrobatiche din unu estremu in altulu suntu impreunate cu periculi, cari suntu totu asiā de amenintatori, ca si alte elemente disolutōrie.

Ne aflamu inaintea deslegārei de cestiuni mari si insemnate pentru noi si pentru conlocutorii nostri. Deslegarea loro, nu trebue sa uitāmu, ca ne cere tote si intregile nōstre puteri; iēra candu acele cestiuni aru fi espuse amanārei, atunci, de intregile nōstre puteri in totalitatea loro, avemu si mai mare lipsa.

Pentru ori care casu, esperinti'a trecutulu nostru sa ne fia de invetiatura. Sa nu fimu indolenti cātrea neci o activitate legala, carea e in interesulu unei bune esistintie a nōstre. Sa cugetāmu in fine si sa combināmu din trecutu la possibilitātile viitoriulu si sa ne ingrigimu, ca sa nu ne surprinda vre-unu evenimentu neplacutu, numai din vin'a ca amu fostu nepasatori.

Eveneminte politice.

Sabiu 3 Ianuaru.

Diet'a Croatiei s'a deschisu a trei'a di de craciunu. In siedinti'a dintāiu s'a celitu rescriptulu dela 20 Octobre 1867 prin carele se intaresce legea electorala cu vre-o cātē-va modificatiuni si prin carele se provōca diet'a de a reinoi pertratarea cea intrerupta prin evenimentulu resbelicu dela 1866, cu Ungari'a, prin o deputatiune regnicolara. (Vedi mai la vale insusi rescriptulu.) — Dupa unele sciri diet'a Croatiei va fi prorogata indata ce se voru plini alegerile pentru delegatiuni si se voru fi verificatu alegerile deputatoru dietali.

Cestiunea delegatiuniloru, amu pututu vedē, ca a datu ansa la disparitāti de pareri, inca pre tempulu desbateriloru atingatōre in dieta. Acum cetimu ca in partid'a stāngei din diet'a pestana a produsu o frāngere. Luāmu si noi notitia despre acēst'a, fāra ai dā o insemnatate asiā mare, pentru ca esperinti'a ni-a doveditu ca fractionile in diet'a pestana nici odata nu a impinsu lucrulu pāna sa fia amenintatoriu dietei sēu tierēi, ci numai pāna li-a convenitu cu tactic'a parlamentaria. — In dile din urma in sa cetimu ca si partid'a majoritātiei dietei e pe aprōpe de disolvere. Altii adausera, ca acēst'a are naturalminte sa urmeze, pentru ca missiunea acestei partide e implinita.

Aici numai inregistrandu eveneminte de insemnate espunemu ca „P. Nápló“ diuariulu acestei partide se apēra din tote puterile contra insinvariloru acestora fatia cu diet'a si afirma ca missiunea partidei deakiane nu e numai de a restitui constitutiunea, ci se estinde si asupr'a astoru feliu de institutiuni, cari sa faca putincioasa durabilitatea, ba renascerea monarchiei. Dēla convingerea acēst'a a purcesu partid'a deakiana si ea pōte cu superbia sa arate ca nici Ungari'a nu a pututu exercitā drepturile constitutiunale in mesura asiā mare si asiā sigura contra reactiunei, nici de ambe parti ale imperiulu nu au fostu respectate drepturile si nici n'a fostu incredere imprumutata, precum este astadi.

Partid'a deakiana, dēca aru vrea acum sa se dispenseze de obligamentulu de a pune in lucrare legile aduse de ea ins'a in vietia, nu aru face alta decātu si-aru derimā ea ins'a opulu seu si si-aru negā trecutulu seu. Dēca partid'a deakiana aru vrea sa se retraga dela opulu seu atunci ea si-aru pune in jocu

pre lângă viitorul și trecutul ei. Pesti Napló în dezvoltarea programului mai departe dice cătra aceea ce întarescu că ei nu urmează unui conducătoriu de partidă și sunt independenți, că o neaternare perfectă și individuală în viața parlamentară duce la isolare și la nepopularitate. Partidele trebuie să se grupeze în jurul unor principii de competență și unor idei conducătoare. Cine și le însușește pre aceste, acela în cestiuni subordonate e silitu a se supune partidului. Acesta însă nu e dependentă, ci numai precederea deapănarea din compromissulu, din care se compune viața constituțională. Dece cineva înțelegere dependentă materială, partidă deakiana pôte ori-cându caută cu frunte senină în fată lumii, pentru că conducătoriu ei stă deasupra tuturor insinuarilor de scopuri laterale, cari aru pute lantivi neaternarea.

Delegatiunile sunt convocare pre 19 Ianuarie nou. Patentă pentru convocare înlărdă și fece sânge reu în unele părți. Se asigură de alta parte că cestiunea detoriilor statului are să se deslege câtu mai curendu. După mai multe sciri din Pesti regimulu de dincolo de Laită privesce cestiunea detoriei de statu prin dechiararea Ungariei că va contribui cu 30 milioane, că o cestiune regulată, pentru că crede, că Ungaria a luat asupra-si obligamentulu acestă pentru totu deună. Acestă afacere comună e și subtrasa din competența delegatiunilor, care competența e rezervată ambeloru legislative.

În zilele trecute au fostu vorbă în mai multe foi, că ministrulu de finanțe Lonyai nu i aru fi succesu a realiză imprumutul ungurescu și că în urmă acestei nesuccederi eră să-si dea demisiunea. Acum unele foi cari stau aprôpe de regimulu, asigură că imprumutul se va realiză, dară capitalistii a amanat încheierea până la votarea bugetulu ungurescu, pentru că capitalulu sa scia apretiu capacitatea de creditu a Ungariei.

În privința politice austriace înafară, în legătura cu cele amintite și de noi după Dresd. Journ. (nr. 31 a. tr.), a urmatu acum de curendu o emanatinne a regimulu imperialu asupra politice se în afara în „Pesti Napló”. Emanatinne e în forma de corespundință din Vienă. Se dice că isvorulu ei e oficiosu și cuprinde programulu ministeriulu de externe. Acestu programu culminează în aceea, că principulu conducătoriu, ce lu va avé monarhia înaintea ochiloru va fi, sustinerea păcii cu orice pretiu, chiaru fată cu aceia, unde sinceritatea acestei intențiuni nu va fi pretuită de ajunsu.

Aflăm foarte de lipsa pentru aceice apretiuescu afacerile politice după cuprinsulu loru tinetoriu de scopu intensivu și nu de momentu, a aduce cu cele de mai susu în legătura expectatiunea unei foi prussiane conservative. Și acestă lega de corespundință din

Dresd. Journ. care e totu de acelu cuprinsu că și programulu din Napló, și esprima că e convinsă de sinceritatea Austriei că ea nu vrea resbelu și nu pôte să-lu vrea. După-ce arata și foia prussiana din parte-si unele momente, cari nu concedu Austriei de a purtă resbelu asigură pre Austria că și Prussia vrea pacea cu Austria și încă o pace internă și nu numai pre dinafară. Vrea o pace pozitivă și carea să contină amicitia, pentru că numai o atare pörta în sine garanția păcii Germaniei și cu acestă a Europei centrale. Propagandă panslavistica, din punctu de vedere nemțiescu nu pôte dori nici Prussia. Și ce se ainge de Orientu, poftește Prussia Austriei din tota animă să-si impliněscă acolo misiunea germană în cea mai deplină mesura. — Cu tôte aceste diuariele de Vienă iau cu reserva asigurările de pace.

Între Prussia și Franca se dice acum că s'au făcutu relațiunile foarte pacifice. Temerea înse e mare că bunătatea acestor relațiuni nu va dură multu, ci se va sfermă de stancă cestiunii orientale. După câtu cetim cestiunea acestă va aduce incurcături între aceste puteri, mai cu sēma din acea parte a cestiunii orientale, carea se întinde în teritoriulu rusescu și prussianu, înțelegem cestiunea polonă. Despre acestă se dice, că diplomația s'a apucatu a o ventilă. Intențiunea Prussiei aru fi a se pune în înțelegere cu emigrațiunea polonă spre a o castigă pentru sine că sa nu o molesteze înlăntu statulu prussianu (Posen); Franca spre a o folosi contra Rusiei.

Despre Russia vorbescu iera mai multe foi că caută privilegiu de a puté aduce cestiunea orientala în cursu. Dovēda la acestă aru fi purtarea Serbiei și tocirea numerulu celui mare de puscii la mai multe fabrici mari europene.

Discușiunile corpulu legislativulu alu Franca e i asupra legii de organizațiunea armatei decurge încă. „France” spune că între Imperatul Francei și Regele Prussiei s'a începutu dela anul nou încôce o corespundință foarte via. Intențiunea la acestu pasu de etichetă o a luetu regele Prussiei. Acestă s'a folositu de expresiuni ce suntu în stare de a aduce pre suveranii acestor două state la o înțelegere asupra cestiunilor ce suntu de a se deslegă.

Din Italia cetim că presiedintele camerei, împartăstescă acestă la redeschidere (în 14 Ianuarie n.) că la anul regele s'a exprimat cătra deputatiune, că țiera se afla în o crisa foarte mare, crede însă în situațiunea mai dincôce, carea s'a mai îndreptat. Prudentia și armonia e acum mai de lipsa că ori cându alta-data.

Din Anglia vinu mereu sciri despre încercări de resbunare a Irlandesilor asupra subjugatorilor loru Angli. Politia e pură în picior; cu tôte aceste nu e în stare a împedecă tôte escesele,

cari adese suntu împreunate cu morți de ômeni și alte nenorociri.

Regimulu turcescu e foarte ingritu de existența domniei turcesci. Periculu amenințatori ceră ai delatură prin formarea de corpuri voluntarie de trupe, sub comandanți chiaru străini, cu deosebire poloni emigranți. Unu anume Ciakowski e însărcinat cu formarea unui corp polonesu.

Politia turcescă sa fia datu de urmă unei conjurațiuni care eră să isbueněscă de odata cu revoluțiunea în Bulgaria. Firele acestor mașinari, afirmă unu dfoariu francecu, se termina în St. Petersburgu.

Montenegrinii facu pretensiuni dela Pörta că sa li se dea o bucata de locu din Herzegovina și unu portu în marea adriatică și să derime Pörtă sianturile pre cari le posedu și astadi turcii la marginea Montenegrului. Franca se dice că sustine pretensiunea Montenegrinilor de a avé unu portu, mai multu însă nu.

Eacă mai departe ce cetim în „L'Avenir National” dela 29 Decembre despre cele ce se întâmplă în imperiulu turcescu.

Faptulu că insurecțiunea candidota a luat nouă dezvoltări este acum mai oficiale. Cabinetulu Aali-Fuad care promisese Sultanulu de a împaciă Crețta a perdutu totu creditulu seu și mentinerea lui la putere e privita că imposibilă. Aali se desparte dejă de colegii sei, și propune netedu că Turcia se renunție la insulă revoltată. Pentru momentu nu s'aru permite Candidotiloru a se anesă la Grecia, însă li s'aru concede o autonomie completă, sub rezervă că voru fi guvernati de cătra unu principe creștinu a cărui numire aru fi lasată alegerei Sultanulu. Se pôte admite că deca Sultanulu va primi acestă programa, insurgenții voru responde: „E pre tårdiu!” și, ca atunci slabiciunea lui Aali pasia va fi totu atât de vedita că și a lui Fuad. Chiaru de acum două partite se luptă între ele pentru dobandirea cămei cabinetulu care dirige anca afacerile; partidă care se numesce jună Turcia de o parte, vechia partidă turca de altă, partidă clericale. Acestă din urma partidă are cele mai multe șanse în anul acestă la Constantinopole că și la Madrid.

Și totu acestu diuaru dice:

„Nu numai Turcia este amenințată de panslavism; Austria a avutu prea tårdiu recursu la libertate; existența sea însăși va fi pusă în cestiune, deca împinsa de nise ure ôrbe și de nise influențe străine, va esî din reculegerea sea. După o corespundință adresată Aginti Bullier, propagată rusescă se exercită în publicu în Boemia. În Galitia chiaru „este o convicțiune foarte tare și foarte respandită că, mai curendu sēu mai tårdiu, afara numai de se voru întâmplă gravé evenemente acusta provincia va trece sub jugulu Rus-

POISIORA.

Petra lui Osmanu.

Novela.

(„Convorbiri literare”)

I.

Muntii Moldovei sēmana multu cu muntii Svitierii. Aceleasi isvōre limpedi, aceleasi creste grațiose încoronate de brad și de stânci, aceleasi văi, pline de misteru. Destai de nalti, pentru că caletorulu se vada adese la piciorle sele gemandu furtună ce nu se urca până la acele regiuni, unde vegetațiunea perē sub sloiturile ernei. Ei nu umilescu, nu înfiorăza prin marētia selbateca a Alpiilor, dar desmērdă simțiurele omului, dându-i spectacolulu unei naturi blande, în sinula cărei a pare, ea locuesce totu deună primavēra.

În mijloculu loru, pe malurile a două riuri, Bistrița și Nēgră, e situatū satulu Dornă. Nici o cale de comunicațiune nu esistă mai nainte prin muntii nostri. De-arū fi voitu cine-va să viziteze Dornă, trebuca să se acatie pe stânci, să trēca prin rīpi, să-si faca de multe-ori drumu cu toporulu prin padure; ear pentru a reveni din Dornă, siagorulu mijlocu mai practicū dar nu mai putīnu periculosu, era de a sescobori cu plută pe Bistrița, până la tergulu Petră.

Departu dar de lume, încunforatū precum erau de paduri seculare, prin care abia se putea resbale, locuitorii Dornei duceau o viață lina și fericită. Natură le dēda cu prisosință mijlōcele de viațuire și feriti astfel de contactulu lumii de prin terguri, ei conservara neatinsu și limbă și portulu și virtutle strămosiesci. Cu tôte aceste și acolo fatalitatea a trebuitu să-si implante ghiarele sele.

O colonie de Otomani goi și flamandi ce nu mai gaseau adăpostu în țiera lorū, cēta compusa din vagabundi, desertori din armata, banditi scapați de prin inchișorile Turciei s'a aruncatu într'ună din dile că unu nooru de locuste preste muntii Dornei. Sub protestulu de a face comerciu de chereștele, ei începura a exploatā muncă locuitorilor în modulu celu mai ruinatoru, exercitandu totu soiulu de apesări, comitendu chiaru crime, profanandu sanctuariile religiunii și a familiei, astfelu încātu mană lorū lacoma și crunta isbuti în scurtă vreme a respandi pretutinde-ne miserie, sânge și desolatiune.

În zadaru locuitorii Dornei implorara de mai multe ori protecțiunea autoritatiloru din țiera; autoritatile erau prea slabe pentru a isgoni din poticele Carpatiloru acesti hoti care sub mască de comercianți pustieau muntii și rapeau din gură locuitoriloru și a copiiloru lorū, panea de tôte dilele.

Unulu dintre ei se deosebea mai cu sēma prin autoritatea ce exercita asupra celorlalti.

Elu se numea Osmanu. Nascutu pe stradele Constantinopolulu, fără a-si cunōscē pe tatalu și mamă sea, crescută în mijloculu unui proletariatu coruptu, Osmanu de tenaru se arunca cu capulu în-

nainte în vertejulu vicului. Tôte simțimentele de bine fura curendu înaduse în animă sea. Condusu de miseria, încuragiatu de impunitate, ajutat de natură sea robustă și inteligentă, Osmanu lasa freulu liberu instinctelorū reulu, infiltrate odata cu născerea în sângele lui și candu, pentru primă ôra se intrēba pre sine, la ce portu lu va conduce calea pe care a apucatu, elu nu mai gasi în sufletulu seu nici o voce care să-i strige: „Opresce-te!” Elu avea spiritulu agerū, caracterulu violentu și întreprinditoru și curajulu unui omu ce nu tremura înaintea crimenulu, dar care da înderău înaintea pericolulu.

Fisiculu seu armonisă în totulu cu predispozițiunile sele interiore: Unu capu de o marime disproportionatā, asediatu între două umere angulose, nise sprincene lungi și negre pintre care luceau în fundulu capulu doi ochi mici scanteiosi; o barbă ascotită, acoperita de unu perū aspru și tufosu; unu corp de o musculatură puternică dar disgratiosu, eata esteriorulu lui Osmanu, esterioru hidu care, facea dintr'ensulu o fiftia ce inspira frica și desgustu totu odata. În scurtu tempu elu se învart, căci nu lasă nici unu mijlocu neîntrebuintiatu, pentru a ajunge la acestu scopu. Ingeniosu în combinațiunea planuriloru sele, îndrasnetiu în mijlōcele de execuțiune, elu sciea pe o parte să dea hotiiloru sele aparentă legalitătii, și pe alta parte să le sustie cu iertaganulu în mână candu trebuință a cerea. Elu întrunea în același tempu calitatea de comerciantu și de judecatoriu totu odata. Singuru judecă afacerile sele cu locuitorii, singuru le aducea întru împlinire. Dar ce împlinire!... Aci eră partea tragică a întreprinderiloru sele. Ni-

siei. " Aginti facu sa circule sgomotulu ca cabinetulu dela Sant-Petersburgu negociéza actualmente pentru a o cumperá dela imperatulu Franciscu Iosifu, si ca aceste, care se refusase mai întâiu cu energia principelui Gortschakoff, este dispusu a le primi, séu celu putina a le esamina. " (?)

Rescriptulu regescu catra diet'a Croatiei.

"Noi Franciscu Iosifu Antáiu etc. etc.

Tramitendu-ve Voue iubiti credinciosi salutarea Nôstra regésca, credemu, iubiti credinciosi, mai antáiu de tóte a fi siliti se ve indrumámu la cuprinsulu rescriptului Nostru ce Noi la 20 Octobru l'amu adresatu locutiitorului Nostru regescu banalu, Baronu Levin Rauch de Nyek, insarcinându-lu pe acest'a cá indata, candu se va aduna diet'a regatului triunitu, se lu propuna.

Din acestu rescriptu regescu alu Nostru, in care Noi, iubiti credinciosi, amu aflatu de bine se concedemu cu validitate provisorie legala — pentru acum'a, si pâna candu pe basea intielegerei legale constitutiunale nu se va decide altcumu, — norm'a pentru coordinatiunea dietei si a ordinii de alegere ce s'a proiectatu in 1866 de cátra diet'a croato-slavona, — veti intielege totu odata si cestiunile si afacerile de mare insemnetate, a cároru deslegare urgenta si folositoria apare tare inteligentia, precum in genere asiá si in interesulu binepriceputu a iubiteloru Nôstre regate Croati'a si Slavoni'a.

Spiritulu intr'adeveru patrioticu si constitutiunалу loialu ce si in impregiurári tare grele l'au manifestatu staturile si reprezentatii acumu numiteloru regate Ne face si de asta-data sa sperámu cu incredere deplina ca Voi, iubiti credinciosi, veti cunosce insemnetatea cestiuniloru propuse de Noi in numitulu rescriptu regescu si desbaterile despre ele numai docutu le veti increde unei deputatiunii regnicolare ce sa se aléga din mijloculu dietei, carea va avé se vina in atingere nemijlocita cu o asemenea delegatiune ce sa se aléga din partea dietei Nôstre unguresci, se conduca la deslegarea folositoria pertratárilu incepute in anulu trecut si intrerupte prin evenimentele de resboiu si cari (deleg.) rezultatulu intielegeriloru loru voru avé sa-lu astérna mai antáiu corporiloru loru representative si dopa aceea decisiunei Nôstre pré nalte.

Cari Noi intré altele Ve remanemu aplocóati cu devotamentulu si grati'a Nôstra.

Datu in capital'a si resiedinti'a Nôstra Vien'a in Austri'a in 20 a lunii Octobru in anulu mantúrei un'a mia optu sute siese-dieci si siepte, alu regnării Nôstru nguasprediecelea anu.

Franciscu Iosifu m. p.

Emiliu Baronu Kussevich m/p.
generalu de artileria.

1868 cá unu secularu.

O fóia din Berlinu trage atentionea, ca anulu 1868 e anu secularu, va se dica, anulu in carele se implinescu sute de ani dela o multime de evenimente de insemnetate istorica. Din cele enumerate insemnámu si noi urmatóarele :

Optu spre-diece sute de ani suntu de candu in acestu anu (68 dupa Chr.) au muritu tiranulu Nero si de candu au incetatu gíntea (nemulu) cesarica; siese spre diece sute suntu de candu s'au formatu federatiunea popóreloru germane la dunarea de susu, la Weseru si la Renulu de susu (268); cinci spre diece sute de candu s'au aratatu Ost-gothii la Dnipru sub Hermanrich si Vest-gothii la Dunare sub Athanarich (368); patru spre diece sute si cinci dieci de candu Vest-gothii s'au aretatu (sub Wallia) mai întâiu in Spani'a si tocm'a patru spre diece sute suntu de candu au alungatu, sub regele loru celu bravu Eurich, pre romani cu totulu din Spani'a (468). Cinci dieci de ani mai incóce a intemeiatu Justinu I, suindu-se pre tronulu din Constantinopole, o dinastia noua imperatésca (518); si chiaru trei spre diece sute de ani suntu de candu Alboinu, regele longobardiloru, a intratu in Itali'a si s'o apucatu de intemeierea regatului longobardicu (568). 1150 de ani suntu de candu Bonifaciu, apostolulu germaniloru, au latitu crestinismulu si dominiatiunea papala in Germani'a, prin missiunari angli si irlandezi sub scutul principiloru franci si de candu principele Pelayo de Gijon a infintiatu regatulu celu dintáiu crestinu in Spani'a, numitu Asturi'a (718).

Unu spre-diece seculi au trecut de candu Carolu celu Mare s'a suitu pre tronulu Franciei si a pregatitu o era noua pentru istoria lúmei (768); si tocm'a o mia de ani suntu decandu maritimii (cei ce umbla pre mare) Normani a aflatu insulele faróice si sielandice, iera in imperiulu romanu resaritenu prin Basiliu I s'a intemeiatu o dinastia noua imperatésca; cea „macedonica“, carea ajungendu pre tronulu, cu putine intrerumperi l'a si pestratu pâna la 1056. Optu sute si cinci dieci de ani suntu de candu normanulu Canuth celu Mare a impregnatu tronulu Angliei cu alu Daniei si de candu in orientu, Basiliu II, unu imperatu bravu romanu, dupa unu resbelu sangerosu de 37 de ani, a sfermatu regatulu bulgáru (románu) in nordulu Greciei (1018); o sutá de ani mai tardu s'a fundatu la Ierusalimu de cátra Hugo Pajens ordinulu celu putericu alu templáriloru (calugheri-soldati).

In 30 Maiu 1168, asiá dara inainte cu siepte sute de ani, au invinsu la Legnano cetátile federate din Itali'a superióra pre Fredericu barba-rosu imper. germanu si inainte cu siese sute de ani stranepotulu acestui imperatu (Conradinu de Schwa-

ben) fu decapitatu (taiatu capulu) la Neapole (29 Octobru 1268). Dela diu'a acest'a sangerosa dateza perirea gloriosei dinastie Hohenstaufen, bucatirea ducatelor Franken si Schwaben si inceputulu domniei staturiloru imperiului germanu, a staturiloru tieriei si a dreptului pumului.

O jumetate de mia de ani trecu de candu Hongyu, unu Chinesu de origine obscura, a facutu capetu domniei celei asupritoria mongolice preste Chin'a si suindu-se pre tronulu a intemeiatu dinasti'a Ming (1368).

Patru sute cinci dieci de ani suntu de candu s'a incheiatu conciliulu dela Constanti'a si de candu s'au aretatu cei dintáiu tígani in Europ'a (1418); patru sute de ani suntu de candu Mathi'a Corvinulu s'au suitu pre tronulu Ungariei, de candu au aflatu portugesi tierruri dela Guinea superióra din Afric'a, de candu Usom Hassan a intemeiatu imperiulu turcomanu in Asi'a (Persi'a, Turchestanu si tier'a de langa Eufratu); de candu in Poloni'a sub Casimiru IV la diet'a adunata in Petrikow intáiasi data se aretare „tramisi de ai tieriei“ in locu de nobilimea intréga; de candu s'a formatu academi'a cea celebra in Florenti'a; de candu in Lituani'a de média-di, asiá numit'a „Ukraina“ s'a formatu o militia voluntaria contra rusiloru si tatariloru, din care militia s'an desvoltatu mai tardu renunitii cosaci (1468). Trei sute cinci dieci de ani suntu de candu a pasitu Uhlrich Zwingli in Zürich si de candu a decursu diet'a imperiala la Augsburgu (1518); trei sute in sa de ani suntu dela esecutarea mortiei a contiloru din Tierile de josu: Egmont si Horne si dela mórtea lui Don Carlos din Spani'a (1568).

Unu patrariu de mia de ani trecu de candu principele electoralu Ioann Sigismundu de Brandenburg capetu dela corón'a Poloniei ducatul Prusii'a de posesiune ereditaria pentru sine si urmatóirii sei si de candu pregati asiá dara infintierea regatului Prusiei; de candu la Prag'a s'a inceputu acelu resbelu fatalu carele in restempu de trei dieci de ani a inundatu tinuturile Germaniei cu versári de sänge si cu devastári si a facutu cá daraburitur'a patriei mari a nemiloru sa fia permanenta (1618). Doue sute de ani suntu de candu s'a recunoscutu Portugali'a nedependinta de Spani'a, de candu s'a facutu pacea intre Franci'a (Ludovicu XIV) si intre Tierile de josu (Niederlanden) la Aachen (1768).

Unu seculu si jumetate e de candu s'a facutu pacea dela Passarowitz (21 Iuliu 1718); dela mórtea lui Czarevic Alexei, fiulu lui Petru celu Mare din casatori'a prima, dupa ce fu mai întâiu judecatu la mórte (6 Iuliu 1718); dela constituirea aliantiei patruple intre Angli'a, Franci'a, Austri'a si Oland'a contra Spaniei in 2 Augustu, si dela victori'a cea mare ce o reportara englezii asup'a spanioliloru la capulu sicilianicu Passaro in 22 a ace-

micu nu remanea crutiatu de mân'a sea barbara!

Lacrimile si rugamintea nenorocitoru locutiitoru, erau o moneda necunoscuta lui Osmanu, cu care nu se putea dobandi nici mil'a, nici ertarea sea. Omeni, femei, copii, fura aruncati afara din casele lor si averea lor inghitita. Apoi dupa-ce isbuti a-si procurá o avere destulu de insemnata printr'unu lungu síru de inicitáti, elu se dedú desfránáriloru, cáci lacomi'a de bani nu erá singur'a pasiune, ce punea in miscare activitatea sea. Fiu alu unui poporu incalditu de sórele Asiaticu, Osmanu avea pe langa unu fondu de trandavia orientala, tóta ferberea unei sensualitati nesatióse. Elu iubea lúcsulu, beutur'a si mai cu osebite femeile si cu tóte aceste in peptulu seu nu s'a desvelitu neci odata simtimentulu vre-unui amoru adeveratu si puru. Elu cautá in amoru nu unu idealu, ci unu mijlocu de desfatere a simtioriloru sele, si acolo unde nu putea reusi prin violenție séu coruptiune, intreuintiá totu deun'a forti'a brutala. O! Sa nu fi avutu nenorocirea vre-o fica din Dorn'a sa atraga privirile sele; cáci Osmanu tinea intr'o mána pung'a, in cealalta iataganulu si la ordinele sele avea tóta órd'a coreligionariloru sei, mijloce teribile dinaintea cáror'a nevinovat'a copila trebuia sa plece capulu, séu sa-si rescumpe cu victi'a, pretiulu onórei sele.

II.

Dinaintea casei lui Nistoru erau adonati toti locutiitorii Dornei. Sórele apusele din dosulu muntelui si de cealalta parte se ivea lun'a insotita de lucéferulu de nópte. Unu bradu giganticu invelitu in resina ardea din radecina pâna'n crestelu, nu

departe de cas'a lui Nistoru, si colón'a de focu, urcandu-se in inaltulu cerului intr'unu lungu verteu de scantee, se reflectá in undele limpedi ale Bistriției si luminá in departare stancele semanate pe plaiuri. Acestu spectaculu, celu mai frumosu care se póte vedé nóptea intré munti, se da de locutiitorii Dornei, numai la ocaziuni mari de serbári séu de veselie. Erá in adeveru o di de veselie pentru intréga Dorna, logodni'a Irinei, fia lui Nistoru cu Mihai Plaesiulu. Locutiitorii siedeau josu pe ierba, despartiti in diferite grupe dupa versta si seculu. Trei lautari tígani, formandu unu orchestru compusu din o scripca, o cobza si unu naiu, cantau cantece de dragoste care scoteau pe furisiiu din peptulu candidelor fete, suspinuri de doru. Ici siedeau betranii satului cu figurele loru serióse si meditative, incinsi cu curele late si tinendu in mána câte unu bastonu lungu semnu alu statornicie; dincolo flecáii veseli si tumultuosi, cu pletele lasate pe úmere, copii sburdalnici ai muntelui, harnici la munca, usiori la jocu, asceptandu inceperea horei cu nerabdare cá sa mai póta schimbá câte o stransura de mána cu drag'a loru. Apoi fetele, blonde cá spicurile de gráu, galite in hainele loru de serbatóre, cu flori pe capu si altitie pe senu, tinendu fia-care ochi plecati spre pamentu cá si cum n'aru zarí ochirile provocátore ce le veneau cá nescasageti de focu din grup'a flecáiloru. Si tóta lumea, betrani si flecái, femei si fete laudau intr'unu glasu frumseti'a Irinei si voinici'a lui Mihai. Numai candu si candu vre-unei'a din babe, deprinse a carti de tóte celea, i placea sa gasésca câte unu micu defectu la vre-unulu din logodnici.

— Halal de Mihai! dicea unu flecáu Tóderu,

cátra vecinulu seu Ioann, sciú ca mandra mirésa mai ie. Parca-i o Domnitia. Ean vedi tu cátu e de alba, ce peru lungu si frumosu mai are, ce dulce cautatura! Candu se uita cu ochi la tine parca, te frige in anima.

— Asiá este, in sa nu sciú de ce de o bucata de vreme incóce e totu mahnitá. Are ce are. I-ti aduci tu aminte cátu erá ea de vesela mai inainte; cum glumea de frumosu? I-ti venea sa totu glumesci cu dens'a... Acum parca-i totu plóna si ninge.

— Tare esti prostu, Ioane! . . Nu intielegi tu, ca aceste suntu marafeturi de mirésa? Asiá trebuie sa fia o fata care se marita. Unde ai mai vediutu tu mirese ridiendu si sarindu intr'unu picioru? Ele invatia in adinsu a fi smerite. Namu priasu eu dóra pre Catrin'a inrosindu-si ochii cu capetulu stergariuiui, pentru cá sa erédia lumea ca plángo? Asiá-i obiceiulu pámentului; fat'a invatia dela muma si muma dela bunica.

— Póte, mái, ca ai dreptate; ansa mie mi pare, ca Irin'a nu se prefaca. Amu vediu'to de multe-ori asiá de superata, ca neci baga de séma la cele ce i spuneamu. Eu i vorbeam un'a si ea mi respundea alt'a. Ochii ei umblau in tóte pártile, parca avea o grija in spate.

(Va urmeazá.)

leiasi luni; in fine dela invasiunea lui Carolu alu XII din Svedi'a si Norvegi'a si dela mortea lui cea enigmatica in Friedrichshaf in 11 Decembre 1718.

Tocm'a o suta de ani sunt dela vinderea Corsicei la Franci'a (in 5 Ianuaru 1768); dela emisiunul „Sanctiunei pragmatice“ parmesane cu scopu de a tiernuri puterea papala (16 Ianuaru); dela confederatiunea nobilimei polone dela Bar cu scopu de a sferm'a drepturile dissidentiloru (29 Fauru); dela recunoscerea Hamburgului de cetate libera din partea Daniei (27 Maiu); dela adunarea celui dintaiu conventu popular la Bostonu, cu scopu de a precisa si aperi drepturile coloniilor contra Angli'a (22 si 23 Iuniu); si in fine dela eruperea unui nou resbelu rusesco-turcescu (1768) carele a duratu pana la 1774.

O jumetate de seculu a trecut decandu s'a radica iobagi'a in regatulu Wurtembergului (1 Ianuaru 1818); dela mortea regelui Carolu XIII din Svedi'a si dela suirea pre tronu a lui Carolu Ioann Bernadotte ca Carolu XIV (Februariu), dela intemeierea libertatitii chilienilor prin victori'a generalului chilenu (in Americ'a de media-di) asupra spaniolilor; deschidere a dietei polone de catra Alexandru I. (26 Aprile); dela emanatiunea constitutioniloru in regatulu Bavariei si Marele ducatu Baden, in 26 Maiu si 22 Aug.; dela intr'unirea congresului europenu de monarhi si de ministri la Aachen (in 9 Octombriu pedita la 15 Novembri); in fine dela cea d'antaiu espeditiune mai mare britica, pentru cercetarea reginiloru dela polulu nordicu si pentru cautarea unui drumu oblu din oceanulu niscitu la mara inghietata.

Praga, in 10 Ianuaru. (Constitutiune si opusetiune. Partid'a federalistica). Legile fundamentale de statu sanctionate in Decembre s'au publicatu; entusiasmulu partidei regimului nu cunoaste margini intru laudarea constitutionei, ce au castigatu, pre candu partid'a federalistica neparasindu opusetiunea, au anuntiatu, indata dupa publicarea legiloru la inceputulu anului nou, ca de-si in anulu espiratu opusetiunea ei nu a avutu nici unu rezultatu favoritoriu, de-si vocea ei nu voi nime sa o asculte, totusi nu va inceta nici in venitoriu credincioasa programei a se opune cu tote puterile si a combate neincetatu sistemulu dualisticu si regimulu presente.

Se respandise faim'a prin mai multe foi, ca partid'a federalistica e pre aci de a se disolve, si adeca ca nobilimea a parasitu poporul. In acest'a pdivicia aduce „Politik“ astadi unu articulu: „Disolvitrea partidei federalistice in Boemi'a si Moravi'a“, in carele dupa ce in modulu indatinatu spala cu tina pre cei dela putere si oficiosele loru, trece la starea actuale a partidei federalistice, ce se vede din organele ei, cam in modulu urmatoriu:

„Národní Pokrok“ (jornalu nou representéza „Politik“ in limb'a cehesca) intona cu tota decisiunea de devisa dreptulu de statu a coronei Boeme, fara de nici o octoire.

„Vaterland, organulu nobilimei boeme pretinde drepturile acestei'a.“

„Credenu jurnalului „Politik“ e identicu cu a lui „Pokrok“.

„Moravská ori-ce ajunge dupa unu stru de articulu bine cugetati la acelasi rezultatu ca si „Pokrok“ si deminte apriatu raporturile tendentioase a fioiloru viense despre o desbinare intre partid'a nationala si intre nobilime.“

„Národní Listy“ nu are nici unu semnu, ca nobilimea boema sa se separe de natiunea slava in urmarea ideei slave, ce incepe a prinde radacini, dara considera totdeun'a dreptulu de statu alu coronei boeme de devisa a poporului boemo-moravu in lupta in contra dualismului si regimului presente.“

Apoi incheia articululu in urmatorulu modu: „De buna séma regimulu nu aru dori nimic'a mai tare decatu disolvitrea partidei federalistice. Dara precum se vede din acest'a nu multa sperare are. Noi stimamu alipirea nobilimei nostre de dinastia, ea mai curendu ne pote tine laolalta, decatu desbiná, de-si noi avemu conceptele nostre proprie despre erorile regimului si cauzele lor; cu tote acestea cu adeverata satisfactiune putemu astadi sa constatam, ca, in contra legiloru fundamentali de statu din Decembre si in contra dualismului inauguratu in Austri'a, tote partidele federalistice voru tine tare de dreptulu de statu a coró-

nei boeme ca devis'a, dinaintea carei'a tote cestiunile sociale, politice si eclesiastice se voru retrage.“

Varietati.

** Remasitiile pamentesci ale Imperatorului Massimilianu era sa sosésca pre vaporulu „Novara“ in 16 Ian. n. la Triestu, de unde in 17 voru sosi la Vien'a. Sambata in 18 Ianuaru se voru severa ceremonie funebre, dupa cari apoi remasitiile se voru depune in cripta pr. in. familii in biseric'a capuciniloru.

** Comitetul Asociatiunei a tinutu alaltari sedintia lunaria, in carea intre obiectele cele mai insemnate s'a pertractatu contractulu Comiteturului cu tipografi'a Römer si Kamner pentru tiparitrea foiei Asociatiunei „Transilvani'a.“ Acest'a o amin timu mai cu séma si pentru aceea, pentru ca se ajunga la cunoscintia publicului, ca din interese economice s'a modificatu cu acesta ocaziune programulu in privintia aparerei foiei numite. Va esti asiá dara de doue ori pre luna asiá incatu sa implinésca celu putinu 3 cole.

** Cancelariulu imperialu bar. de Beust, ministru presedinte conte Andrássy si Franciscu Deák suntu alesi de cetatieni onorari ai Brasiovului.

** Intarire. In foia oficiala din Pest'a a aparutu unu rescriptu imperatescu ddo 6 Ianuaru n., prin carele Maj. Sea intaresce alegerea Dlui Dr. Teutsch de superintendinte alu bisericii evangelice de confessiunea augstana in Transilvani'a.

** Alegere de deputatu la universitatea nationala. La Orestia, in loculu Dlui Ignatiu Nagy, carele si-a depusu mandatulu, s'a alesu dlu Dr. Ioann Nemesiu advocatu deput pentru univ. nat. si suplinitoriu Protopr. gr. cat. Nicol Barcianu.

** Alegere de deputatu la dieta se va face in Sabiu in loculu Dlui Zimmermann, carele si depuse mandatulu. Pana la 31 Ianuaru au a se asterne listele de alegeri gat'a comitetului centralu.

** Comunitatea cetatit Brasiovului insarcinésca pre deputatii dela universitatea nationala a propune ca sa se licuideze pentru comesulu natiunei sasesci din averea universitatei 2000 f. bani anuali de mésa.

** In Parisu s'au impartitu premiuri espasantiloru de agricultura. Imperatorele a pronuntiatu unu discursu si terminandu a disu: „Incuragiarile voru produce fructele lor; agricultur'a si industri'a voru continua mersulu lor crescendu; aceea cari lu creza cu fecunditate pamentulu potu compt'a totu deun'a pe solitudinea mea. Franci'a inavutita prin productele agricole va ocupa totu deun'a celu d'antaiu rangu pe calea progresului si a civilizatiunei.“ Rouher a proclamatu trei mari premiuri: Imperatulu Rusiei si Austriei pentru aglomeratiunea rasei cavaline si Imperatorelui Francisoru pentru creatiunea de amelioratiuni agricole. Medalii de auru s'au oferite la patru Russi si trei Prussiani; s'a datu asemenea o multime de decoratiuni. „Rom.“

** Tergulu Sabiului din 1 Ianuaru a fortu forte slabu. Caus'a e de a se cautá in impregiurarea ca acestu tergu cade dupa serbatorile calendariului nou si in serbatorile calendariului vechiu, precandu omenii suntu deja prevediuti cu cele de lipsa si candu o parte insemnata nu are placere de a caletori pre la terguri. De astadata a contribuitu si lips'a terglui de vite.

** Omoruri mai ca se intempla mai multe decatu aru fi ciaeva in stare a le inregistrá. Unulu infioratoriu s'a intemlatu nu demultu la Mediasiu, unde o veduva s'a aflatu cu capulu sdobitu; asemenea si servitorea ei si cas'a pradata de pretioase de aur, argintu si de bani.— La Almasiulu mare inca s'a intemlatu unu omoru.

** Din Orestia se scria le „Hr. Ztg.“ ca atentatorulu negutiatorului Catan'a a fostu fugitu din prinsore. Aflatu de gendarmi si readusu fu pedepsitu cu doue-dieci si patru de betie si pusu in fere. — Vulneratulu negutiatoriu e mantuitu de periculu; trebuie insa sa jaca.

** Omoru. Boticu, 29 Dec. 1867. Binevoesce D.

Redactoru a primi in colonele multu pretiuitulu jurnalulu Tel. Rom. urmatorea trista intemlare: Lemni'a (Lemhény) e unu satu secuescu, in departare de doue mile de orasiulu Kézdi Vászárhei, si in vecinatatea Breticului. Prin acestu satu caletorindu omulu nóptea, nu e siguru, ca va trece cu fati'a curata prin elu, din care cauza Romanii nostri din Breticu, candu se re'ntorcu dela tergu, numai in societate de mai multi vinu acasa, si totusi la 21 Dec. ser'ate intre 5 si 6 ore intarandu din caus'a drumului celui greu, nu scaparamu de incursele tene-rimei celei rele, din acestu satu, cáci pe Ioann Draganu Stanciu acestu cinstitu, din Breticu, membru alu Comiteturului parochialu, si juratu alu orasiului acestuia, lu omorira fara neci o vina in drumu, infigandu-i unu toporu in capu, mai crepandu capetele la doi insi greu ranindu-i, si lasandu-i si pe acei'a ca mori. (In acestu satu, séu de acesti sateni, dela 1850 pana acum, patru romani s'au omoritu, si pe unu caletoriu acum trei ani inainte tragendulu josu de pe calu i luara totu, pana si siéu'a de pe calu, in sferstu l'au l-gatu eu gátulu de cod'a calului cu o fune, si spariandu calulu sa fuga cu saceléndulu, prevedinti'a nu lasá a se implini acestu planu diavolescu, ca calulu obositu fiendu de drumu, dupa celu tiri pre omu de vro doue sverlitori a statu, si scapa mai bietulu omu cu viétia). Ompritori se vedura mai intaiu trei, cari prin staurinti'a d. Dulonu Balintu Iosifu, se si prinsera, intr'aceasi nópte. De se intemla sa fi datu si vro-unu romanu, in secu, de siguru ca din cele vro 15 suflete neci unulu nu scapa cu viétia.

In Breticu putini romani voru fi cari sa fia scapatu nebatuti prin acestu satu.

Cu acesti sateni de nu se voru luá nescari mesuri mai aspre de l. Governu sigurantia personala si de avere s'au dusu cu totulu, si ómeni nostri numai indrasnescu se iésa din orasiu. Totu in dilele aceste dela 21—29 Dec. c. v. se mai omorira si 4 secu, trei in K. Vászárhei si unulu in altu satu. Unu breticanu.

** Telegrama estine. Se aude ca regimulu vrea sa scada tacs'a telegramelor de 20 cuvinte in cuprinsulu de dincoci de Lait'a la 50 xr.

** Publicatiune. Din partea subscrisei directiuni se face cunoscutu: ca cas'a si intravilanulu de sub nr. 5 din Siri'a (Világos) lasata Asociatiunei de repositariu Iov'a Cresticiei e pusa la vendiare. Cumperariulu indata ce contractulu de cumperare se va redica la valóre, va ave a depune 1000 fl. v. a. din sum'a cumperarei.

Dela corporatiuni, afara de depunerea sumei mai susu atinse, se cere ca celu multu intr'o luna dela facerea contractului, se arete licentia de cumperare dela autoritatea competente politica. Despre ce doritorii de a cumperá insciintandu-se, totu deodata suntu indrumati pana la finea lunei lui Ianuaru 1868 sa-si asterne ofertele sele la subsemanat'a directiune. Aradu, 22 Decembre 1867.

Directiunea Asociatiunei nationale rom. aradane pentru cultur'a poporului romanu. Mirone Romanulu m. p., directoru secundariu Georg. Dringou m. p. notariu subst.

** Multiamire. Consiliulu judetianu de Galati, consiliulu municipalu de Bucuresci, consiliulu judetianu de Craiova si Acelu de Ilfov, precum si altele, miscate de adeveratu patriotismu romanu, au binevoitu a vota sume insemnate in folosulu societatiiei Transilvani'a.

Dintre particulari, in cursulu septemanziloru din urma, au binevoitu a oferi societatiiei: D. comerciantu Boursanu 30 galb. D. advocatu Veisa 12 galb. Par. Varnavu 12 galb. D. Al. Sichleanu 12 galb. D. I. F. Robescu, fostu membru de curte 1008 lei.

Subscrisulu, in numele societatiiei, aduce multiamire publica pentru asemenea frumoase fapte.

Presedintele societatiiei Transilvani'a.

A. Papiu Ilarianu.

** In Boemi'a au alesu o comuna de jude pre unu conlacitoriu numai pentru aceea, pentruca densulu are unu grajdu mare, unde provisoriu se potu incheide individi de acei'a, cari se tramitu per Schub, adeca cu prip'a la urm'a lor.

Carutia de vendiare.

de structura reginiana, usióra, preste totu cu pele tapetita, portativa cu— séu fara— cobera, dupa o reconstruire noua inca nefolosita se vinde cu pretiu moderatu.—

Intrebare la redactiune.